

JAARVERSLAG 2019

STICHTING ETHERECLAME (STER) - HILVERSUM

INHOUD

Inhoud.....	2
Verslag namens bestuur en directie	3
Terugblik	3
De rol van reclame bij de publieke omroep	5
Vooruitblik.....	6
Risicomanagement	7
Bedrijfsvoeringsverklaring	12
Jaarrekening.....	13
Balans per 31 december 2019	13
Exploitatierekening over 2019	14
Kasstroomoverzicht over 2019.....	15
Toelichting op de balans per 31 december 2019, de exploitatierekening over 2019 en het kasstroomoverzicht over 2019	16
Overige gegevens	38
Ondertekening van de jaarrekening.....	38
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	39

VERSLAG NAMENS BESTUUR EN DIRECTIE

Ster verkoopt de ruimte die de publieke omroep beschikbaar stelt voor reclameboodschappen op haar radio- en televisiezenders, websites en apps. Dat deed Ster in 2019 met 88 medewerkers, waarvan 82 fulltime arbeidsplaatsen.

Ster is een stichting en heeft een 100 procent deelneming in Stercom B.V, eveneens statutair gevestigd in Hilversum. Per 1 september is Deborah Cheng tot het Ster-bestuur toegetreden. Daarmee is het bestuur van de stichting weer compleet.

TERUGBLIK

2019 is voor Ster een jaar geweest dat in het teken stond van innovatieve, ingrijpende veranderingen. Zo heeft Ster als eerste exploitant in Nederland afstand gedaan van het verzamelen van persoonsgegevens bij online reclame en zijn we begonnen met het ondertitelen van reclames om zo de toegankelijkheid van de publieke omroep te bevorderen.

Ook de dreiging van een andere ingrijpende verandering speelde het afgelopen jaar een grote rol bij Ster: de voorgenomen wijzigingen in de mediawet die minister Slob in de eerste helft van het jaar in zijn visiebrief aankondigde.

De afdracht aan het Ministerie van OCW

Waar in 2018 de omzetresultaten tegenvielen, zien we in 2019 een mooi resultaat: over 2019 heeft Ster 173 miljoen euro afgedragen aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de mediabegroting van de publieke omroep. Dit is 23 miljoen euro meer dan initieel was beraamd door het ministerie en 10 miljoen euro meer dan was begroot door Ster. Het is daarnaast 7 miljoen euro meer dan het bedrag dat Ster in 2018 kon afdragen.

Deze groei is mede te danken aan de voortzetting van de toename van nieuwe klanten door het toegankelijke commerciële beleid dat wij in 2018 hebben geïntroduceerd: Ster heeft het afgelopen jaar meer dan 250 nieuwe adverteerders verwelkomd naar een totaal van circa 1.200 klanten. Ook zijn verschillende grote adverteerders teruggekeerd na een aantal kleine aanpassingen van datzelfde beleid.

Ook het publiek wist de NPO in 2019 – evenals in 2018 – goed te vinden en heeft in hele grote aantallen naar de publieke omroep geluisterd en gekeken. Zo is NPO Radio 2 gedurende heel 2019 marktleider geweest en heeft de radiozender het jaar zelfs afgesloten met het hoogste marktaandeel sinds de eeuwwisseling. Ook op televisie scoort de publieke omroep goed: de dagelijkse top 25 best bekeken programma's is vrijwel altijd grotendeels gevuld met NPO-programma's. Een reden voor veel merken om ervoor te kiezen reclameboodschappen uit te zenden rondom de programma's van de publieke omroep.

Dit vormt de basis van de positieve ontwikkeling van de omzet van Ster. Al met al heeft dat in 2019 geleid tot een omzet van 186 miljoen euro. De kosten van Ster bedroegen 13 miljoen euro en bleven daarmee ruimschoots binnen het kostenkader van 14 miljoen euro. Doordat Ster 23 miljoen meer afdracht realiseerde dan door het Ministerie van OCW begroot kon dit bedrag ten goede komen aan de Algemene Mediareserve.

Veranderingen in het reclamelandschap in 2019: een voortrekkersrol voor Ster

Naast radio en tv weet een groeiend aantal mensen de publieke omroep ook online te vinden. Steeds meer mensen kijken en luisteren naar de NPO via apps, websites, tablets, smart tv's, YouTube en podcasts. De mogelijkheden om ook hier reclameruimte aan te bieden, zijn in 2019 toegenomen doordat de NPO haar bindende regeling heeft gewijzigd. Tegelijkertijd is de privacy online beter beschermd door de invoering van de strenge privacyregels vanuit de AVG in 2018.

Ster heeft die combinatie aangegrepen door het online verzamelen en het gebruiken van persoonsgegevens door middel van cookies in 2019 in zijn geheel af te bouwen. Door Ster worden nu als eerste – en enige – exploitant in het Nederlandse online landschap geen persoonsgegevens meer gebruikt voor online advertentiedoeleinden en dus ook geen advertentiecookies meer geplaatst. Hiermee wordt de privacy van de kijker, luisteraar en/of websitebezoeker gerespecteerd.

In plaats van persoonlijke gegevens van gebruikers wordt nu gekeken naar de context en inhoud van webpagina's om reclames gericht en relevant uit te plaatsen. Als alternatief voor cookies op basis van locatie, gedrag en andere persoonsvariabelen kiezen merken voor een context die het beste bij hun product past, zoals 'reizen' en/of 'koken'. In totaal zijn er 23 contextkanalen, waarbij een merk zijn commerciële boodschap kan tonen. De reclame-uiting wordt vervolgens ingezet rondom content die voldoet aan het gekozen contextkanaal.

Het rendement van deze unieke wijze van online adverteren bleek boven verwachting zo laten vergelijkende onderzoeken zien. Het op basis van context adverteren gegenereerde verkeer op websites van de adverteerders blijkt van hoge kwaliteit en leidt tot meer commercieel resultaat voor adverteerders. Op deze manier is het voor merken nog steeds mogelijk om reclames gericht in te zetten, zonder dat de privacy van de bezoeker wordt geschaad.

Naast deze veranderingen in het online landschap van Ster is er nog een andere belangrijke verandering doorgevoerd: om de toegankelijkheid van reclame op televisie te vergroten, is Ster in samenwerking met de NPO begonnen om alle televisiecommercials te ondertitelen via Teletekstpagina 888. Een nieuwe toepassing die vooral bedoeld is voor de ongeveer 1,5 miljoen doven en slechthorenden in Nederland die veelal gebruikmaken van deze teletekstpagina. Ster is van mening dat het belangrijk is om alles wat op de publieke omroep wordt uitgezonden voor iedereen in Nederland toegankelijk te maken, hiertoe behoren ook de reclames.

DE ROL VAN RECLAME OP DE PUBLIEKE OMROEP

De afgelopen 30 jaar heeft Ster gemiddeld circa 200 miljoen euro per jaar kunnen afdragen en daarmee een substantiële bijdrage geleverd aan de mediabegroting. De politiek praat momenteel over ingrepen in de hoeveelheid reclame op de publieke omroep en spreekt het voornemen uit om de NPO geheel reclamevrij te maken. Hoewel de hoeveelheid reclame op de publieke omroep substantieel minder is dan op de commerciële omroepen, maakt de politiek momenteel plannen om bij de NPO de televisiereclame voor acht uur 's avonds en reclame op de online platformen te stoppen.

Het bedrijfsleven, maar bijvoorbeeld ook goede doelen, gebruiken deze ruimte op de publieke omroep om hun boodschap bij een breed publiek te kunnen verspreiden. Hiermee financieren ze een aanzienlijk deel van de mediabegroting. Als de voorgestelde maatregelen doorgaan, zal de publieke omroep die bijdrage moeten missen en afhankelijker worden van de ruimte in de rijksbegroting en de politieke wil om de publieke omroep te blijven financieren.

Vanuit haar doelstellingen staat Ster geen reductie van reclame voor. Met een beperking verliest het bedrijfsleven een mogelijkheid om een groot en vooral divers publiek te bereiken. Mocht er echter de politieke wens zijn de hoeveelheid reclame op televisie te verminderen, dan zijn er betere alternatieven denkbaar. Ster heeft in dit kader in overleg met de NPO en het College van Omroepen alternatieven aangedragen om aan de potentiële politieke wens voor minder televisiereclame tegemoet te komen en tegelijkertijd een betere uitkomst te realiseren voor zowel de kijkers en de publieke omroep als ook voor de verschillende adverteerders in Nederland.

Naast de voorgenomen beperking in televisiereclame is Ster zeer bezorgd over het voornemen om alle online reclame rondom de publieke omroep te beëindigen. Deze beslissing heeft immers een zeer grote consequentie voor de lange termijn: door de veranderingen in het kijkgedrag die al gaande zijn, weten we dat op termijn het merendeel van de mediaconsumptie zal verschuiven naar online (inclusief uitgesteld kijken). Met het wegvallen van het online kanaal zou Ster een organisatie zonder langetermijnperspectief worden. Dat zou niet alleen het personeel van Ster raken, maar mogelijk ook de financiering van de publieke omroep. Immers, op termijn zullen zo vrijwel de volledige reclame-inkomsten buiten radio wegvallen. Ook adverteerders zullen het moeten doen met minder mogelijkheden om hun doelgroep te bereiken en zullen te maken krijgen met – naar verwachting – prijsstijgingen.

Ster werkt constructief samen met de NPO, het College van Omroepen, het bedrijfsleven en andere stakeholders om de verschillende mogelijkheden en perspectieven inzichtelijk te maken. Zo kan geïnformeerd een beslissing worden gemaakt over de toekomst van reclame-inzet bij de NPO op radio, televisie en online.

VOORUITBLIK

We begonnen 2020 vol ambitie. Met een kalender vol evenementen die de publieke omroep zou gaan uitzenden, was de verwachting legitiem dat we de stijgende lijn van de ontwikkeling van de omzet van 2019 zouden voortzetten. Een in Nederland georganiseerd Songfestival, 75 jaar vrijheid, het EK voetbal met een geplaatst Oranje, een Tour de France met reële Nederlandse kanshebbers, Sail 2020 en als klap op de vuurpijl: de Olympische Spelen in Tokyo. Het was bijna een garantie voor een enorm mooi jaar met prachtige kijkcijfers. Het bedrijfsleven stond in de startblokken om in te haken op al die mooie evenementen.

In maart verdwenen al die prognoses als sneeuw voor de zon door de uitbraak van het besmettelijke coronavirus en de maatregelen die noodzakelijk zijn om de verspreiding van het virus te beperken. Vrijwel alle evenementen zijn afgezegd en de geplande programmering van de NPO is begrijpelijkerwijs volledig vervangen door dagelijkse updates en actualiteiten. De NPO benut haar cruciale, publieke functie ten volle en voorziet het Nederlands publiek van alle belangrijke informatie rondom deze nationale crisis.

Dit leidt tot hele hoge kijkcijfers, maar het virus zorgt tegelijkertijd ook voor een enorme uitval van de vraag naar reclameruimte. De reisbranche was de eerste sector die vrijwel niets meer besteedde aan reclame-uitingen, maar al snel volgden vele anderen; in een groot aantal branches zijn de consequenties groot.

Het virus raakt daarmee de economische bedrijvigheid van de klanten van Ster en zo ook de Ster-omzet. Nadat de omzet de eerste twee maanden in lijn met de begroting lag, kwam deze in maart 3 miljoen euro onder de begroting uit. Voor de eerste helft van april was er een tekort ten opzichte van de begroting van zo'n 3 miljoen euro. Het verplaatsen van de sportzomer naar 2021 zal voor een significante omzetverschuiving zorgen. Hoe de omzet zich in de rest van het jaar zal gaan ontwikkelen, is onzeker en mede afhankelijk van hoelang de door de regering getroffen maatregelen worden aangehouden. Door de lage kosten van Ster ten opzichte van de omzet zijn er geen zorgen ten aanzien van de continuïteit van Ster.

RISICOMANAGEMENT

Ster heeft een risicomanagementsysteem ingevoerd met als doel om de organisatiedoelen te helpen realiseren. De *checks* en *balances* in de organisatie staan in het teken van integere en beheerste bedrijfsvoering. Dit systeem is echter niet onfeilbaar en vraagt regelmatige aandacht van het management en bestuur. Daarbij wordt stilgestaan bij zowel de identificatie van potentiële risico's als ook de status van de uitvoering van beheersingsmaatregelen en aanpassingen daarin.

Het risicomanagementproces kent een aantal kernonderdelen:

1. Risicobewustzijn
2. Risicogovernance
3. Risicostrategie
4. Risicobereidheid
5. Risicoprocessen

Risicobewustzijn

Ster zorgt voor een veilige omgeving waarbij er ook over risico's gesproken mag worden. Er mag in een commercieel gedreven organisatie niet alleen aandacht zijn voor sales. Daarom is een goede balans tussen risico's en kansen cruciaal. Dit wordt zeker gesteld door bij de vaststelling van doestellingen, plannen en projecten beide vooraf in kaart te brengen en te wegen.

Risicogovernance

De (risico)governance is erop gericht dat verantwoordelijkheden duidelijk zijn belegd. In het proces van risicomanagement worden ook de risico's meegenomen ten aanzien van wet- en regelgeving. Te denken valt aan privacy- en mediawetgeving. Er zijn binnen Ster aangewezen functionarissen die het proces van risicomanagement en compliance monitoren en opvolgen. Zo is de discipline geborgd om regelmatig stil te staan bij risico's en kansen.

Risicostrategie

Ster streeft naar een risicomanagementraamwerk dat aansluit bij de werkwijze en cultuur van de organisatie en dat als marktconform bestempeld kan worden, naast de geldende richtlijnen ten aanzien van risicomanagement. Er wordt daarom gebruikgemaakt van een brede inventarisatie van risico's, het bespreken van de kans hierop en potentiële impact daarvan. Er wordt vervolgens per risico afgewogen of dit risico wordt geaccepteerd, gemitigeerd, verzekerd of kan worden geëlimineerd. Deze cyclus wordt minimaal twee maal per jaar doorlopen voor de inventarisatie en minimaal ieder kwartaal voor de evaluatie van de status van de genomen maatregelen.

Risicobereidheid

Het bestuur en de directie richten zich op het inzichtelijk maken van de voornaamste risico's waar het gaat om de realisatie van strategische doelstellingen. Er wordt voor gezorgd dat doelen en de risico's ten aanzien van die doelen in balans zijn. Daarnaast wordt er intern een kritische blik geworpen op de risico's voor reguliere operationele processen. Er is sprake van een goede balans in de afwegingen ten aanzien van risico en rendement. De organisatie streeft ernaar bewust te zijn van de belangrijkste risico's en die mee te wegen in de opzet van de organisatie en in het nemen van beslissingen. Zo zorgde bijvoorbeeld de eerdere afschaffing van de bonussen in het beloningsbeleid ervoor dat alle Ster-medewerkers objectief en met oog voor de belangen op lange termijn hun functie kunnen uitvoeren.

Risicoprocessen

Ster heeft het bovenstaande proces ingedeeld naar twee cycli: de *strategische* risicomanagementcyclus en de *operationele* risicomanagementcyclus. Deze cycli vullen elkaar goed aan in de algehele planning-en-controlecyclus van Ster.

Op basis van een periodieke *assessment* is een lijst van risico's gemaakt waarbij een rangorde is aangebracht door de kans en de impact vast te stellen. Zowel interne als externe risico's worden daarbij meegenomen:

MATERIELE RISICO'S	KANS	IMPACT
Uitbraak van het coronavirus De coronapandemie heeft sinds maart 2020 een significante invloed op de omzetontwikkeling van Ster. Het is lastig te voorspellen hoe lang deze invloed zal voortduren, noch hoe groot deze uiteindelijk zal zijn. Door gebruik te maken van scenario-analyse is geprobeerd dit in te schatten. Deze analyse laat zien dat dit in alle scenario's tientallen miljoenen zal bedragen. Door intensief contact met adverteerders en mediabureaus, evaluatie van het commercieel beleid, sturing van prijsindices en overscores wordt de impact zo veel mogelijk beheerst.	Hoog	Hoog
Beperking van commerciële marktsegmenten, ruimte of platforms Politieke en maatschappelijke ontwikkelingen beïnvloeden de ruimte voor Ster-reclame. Een beperking in de ruimte hiervoor op de publieke omroep (inclusief online) raakt het omzetpotentieel voor Ster negatief. Een voorbeeld hiervan is de mogelijke besluitvorming ten aanzien van een reductie in de tv-reclame op de publieke omroep en het stopzetten van online reclame. Ster levert de NPO, het College van Omroepen en andere stakeholders de nodige informatie zodat hier een goede afweging over kan worden gemaakt. Ster heeft zelfstandig beperkt invloed op dit risico.	Hoog	Hoog

MATERIELE RISICO'S	KANS	IMPACT
<p>Kansen voor Ster in het digitale domein worden onvoldoende benut</p> <p>Voor het verzilveren van de kansen in het digitale domein is Ster in hoge mate afhankelijk van keuzes die binnen de publieke omroep worden gemaakt en de mate waarin wet- en regelgeving ruimte maakt voor voldoende expansie. Voortdurend overleg met alle stakeholders en de ontwikkeling van een specifiek digital-team is de wijze waarop we dit risico mitigeren. Dit heeft het afgelopen jaar geleid tot meer ruimte voor de realisatie van online reclame, wat positief heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van reclame-inkomsten uit dit segment. Het benutten van de kansen uit YouTube staat hoog op de agenda.</p>	Laag	Hoog
<p>Versnelde daling reclame-inkomsten op radio en tv</p> <p>De omvang van de reclamemarkt, de algehele kijk- en luistertijd en het aandeel van de NPO binnen die kijktijd zijn belangrijke factoren die het vermogen van Ster om omzet te behalen, beïnvloeden. Hoewel Ster om de ontwikkelingen te voorspellen jaarlijks meerdere bronnen gebruikt, valt niet uit te sluiten dat de marktomvang, de kijk- en luistertijd en het aandeel van de NPO sneller dalen dan aangenomen. Dit risico ligt buiten de invloedssfeer van Ster.</p>	Medium	Medium
<p>Afhankelijkheid IT-kernsysteem</p> <p>Ster steunt op een bedrijfsspecifiek IT-pakket waarmee haar kernproces wordt ondersteund. Dit creëert een afhankelijkheid welke in geval van storingen of verlies van personeel de continuïteit in gevaar kan brengen. Via haar personeelsbeleid en samenwerking met externe partijen zorgt Ster dat dit risico beperkt wordt. Tevens wordt gewerkt aan de toekomstige vervanging van het systeem dat het kernproces van Ster ondersteunt.</p>	Medium	Laag
<p>Potentieel toenemend risico wanbetaling</p> <p>Op basis van de resultaten in eerdere jaren heeft Ster besloten haar kredietrisico niet meer te verzekeren. Er is een nieuwe aanpak geïmplementeerd voor het vaststellen en beheersen van kredietlimieten. Daarbij worden strakke limieten gehanteerd en waar nodig vooruitbetaling gevraagd. Op basis hiervan werd een verbetering in de doelmatigheid van Ster voorzien.</p> <p>De pandemie en de grote invloed die dit heeft op mediabureaus en adverteerders heeft echter gemaakt dat het risico op wanbetaling lastiger in te schatten is. Om dit het hoofd te bieden, is de frequentie van de opvolging van het betaalgedrag verhoogd. Ook wordt met grote mediabureaus gesproken over hun financiële positie en de wijze waarop zij het kredietrisico van hun klanten beheersen.</p>	Laag	Medium

Personeel

Om als taakorganisatie van de overheid, met een unieke commerciële opdracht, op zowel tv, radio als online een vooraanstaande positie te kunnen innemen en de benodigde kennis en kunde daarvoor in huis te houden en halen, is het van belang om een aantrekkelijke, moderne werkgever te zijn. Dit betekent bij Ster onder meer dat haar personeelsbeleid als doel heeft intrinsiek gemotiveerde en resultaatgerichte medewerkers te genereren.

Om te kijken hoe we het werkgeluk van onze medewerkers kunnen verhogen (en daarmee ook de resultaten van Ster kunnen verbeteren) hebben we een medewerkerstevredenheids-onderzoek laten uitvoeren. Met een respons van 90% en een overall rapportcijfer van 7,7 mogen we blij zijn. Als aandachtspunt kwam met name de gespreks- en beoordelingscyclus naar voren. Waar we goed op scoorden was de zogenaamde 'Acht van werkgeluk'. Dit zijn acht belangrijke factoren die het werkgeluk van medewerkers bepalen: waardering, vertrouwen, verbinding, zingeving, autonomie, competentie, plezier en voldoening.

We laten ons leiden door onze kernwaarden: betrouwbaar, toonaangevend en toegankelijk. In 2019 hebben we gewerkt aan de professionalisering van *performance management*, de verbetering van intern projectmanagement en verdere leiderschapsontwikkeling. De unieke omstandigheden in 2020 rond het coronavirus doen een beroep op de flexibiliteit van ons personeel doordat hierdoor lange tijd vanuit huis moet worden gewerkt. De onderlinge solidariteit en saamhorigheid vanuit het personeel maakt het mogelijk om continuïteit te bieden voor klanten en werkzaamheden. Een positief teken van de status van onze organisatie en haar cultuur.

Organisatie

Het afgelopen jaar is een extern onderzoek afgerond naar de mogelijkheden voor verbetering van de werkwijzen en organisatie. Uit het onderzoek zijn diverse knelpunten op het gebied van marktwerking geïdentificeerd en is een verbeterplan opgesteld waarvan de implementatie gaande is. In het kader daarvan wordt onder meer gewerkt aan de volgende werkstromen:

- Marktstrategie: dit is gericht op de introductie van verdere klantsegmentatie en daaraan gekoppeld commercieel beleid.
- Verdieping van de 'big data'-agenda: het optimaal benutten van interne en externe data voor sales, marketing en besluitvorming.
- Uitbouw klantportaal voor het boeken van zowel online, tv- als radioreclame voor rechtstreekse adverteerders bij Ster.
- Invoering CRM-processen en borging in een digitale omgeving hiervan.

In de jaarrekening over 2018 kwam reeds naar voren dat is gebleken dat Ster zich in het verleden niet aan de aanbestedingsregels heeft gehouden terwijl dit wel voor haar verplicht was. Hierdoor is ook een deel van de uitgaven van Ster in 2019 onrechtmatig vanwege het niet naleven van de aanbestedingsregels. Het betreft een niet juist aanbesteed deel van circa 1,1 miljoen euro op de totale externe bestedingen van Ster van circa 6,9 miljoen euro. De totale bedrijfslasten voor Ster in 2019 bedroegen 13,1 miljoen euro.

Met de inzet van een extern adviesbureau vanaf september 2019 is gestart om het inkoopbeleid te professionaliseren en diverse aanbestedingstrajecten te begeleiden. Ondertussen zijn de eerste nieuwe contracten hiermee Europees aanbesteed. In 2020 wordt gewerkt aan de uitvoering van een gedetailleerd verbeterplan op dit gebied. Als onderdeel van dit verbetertraject wordt ook gezorgd voor de structurele verankering om die nalevering in de toekomst te borgen.

Hilversum, 12 mei 2020

Wiet de Bruijn
Voorzitter bestuur Ster

Frank Volmer
Algemeen directeur

Bestuur

De heer L.W.L. de Bruijn (voorzitter)

De heer P.J. Alberdingk Thijm

Mevrouw S.J. Rijxman

De heer J. Slagter

Mevrouw D.C. Cheng

BEDRIJFSVOERINGSVERKLARING

De leiding van Ster geeft jaarlijks een bedrijfsvoeringsverklaring af. Bedrijfsvoering is in deze verklaring als volgt gedefinieerd: 'de sturing en beheersing van de bedrijfsprocessen binnen de organisatie om de gestelde (beleids)doelstellingen te kunnen realiseren'. Ten behoeve van deze verklaring zijn de volgende onderwerpen nader beschreven:

- Risicomanagement: de wijze van sturing en beheersing inzake de onderstaande risico's:
 - Strategische risico's
 - Operationele risico's
 - Financiële risico's
 - Compliance risico's (naleving wet- en regelgeving)
- Administratieve organisatie en het systeem van informatievoorziening:
 - Managementinformatiestromen
 - Registratie van verplichtingen en contracten
- Kwaliteitsborging: de wijze van sturing en beheersing inzake kwaliteitsdoelstellingen (beleid)
- Personeel: de wijze van sturing en beheersing inzake personeelsdoelstellingen (beleid)
- Integriteit: de wijze van sturing op en beheersing van integriteitsdoelstellingen (beleid)
- Scheiding van publieke en private geldstromen: sturing en beheersing inzake de scheiding van hoofd- en neventaken

Van de bovenstaande onderwerpen is een beschrijving van de sturing en beheersing op hoofdlijnen in het bestuursverslag opgenomen.

Op basis van de huidige inzichten en onderkende risico's verklaart het besturende orgaan van Ster dat niet is gebleken dat de bedrijfsvoering in 2019 niet heeft gefunctioneerd met uitzondering van de naleving van de aanbestedingsregels voor een aantal contracten uit het verleden. Deze bedrijfsvoeringsverklaring heeft het besturende orgaan besproken met het toezichthoudende orgaan.

Hilversum, 12 mei 2020

Wiet de Bruijn
Voorzitter bestuur Ster

Frank Volmer
Algemeen directeur

Bestuur

De heer L.W.L. de Bruijn (voorzitter)

De heer P.J. Alberdingk Thijm

Mevrouw S.J. Rijxman

De heer J. Slagter

Mevrouw D.C. Cheng

JAARREKENING

Balans per 31 december 2019 (na verwerking van het nettoresultaat)

	Ref.	31 december 2019		31 december 2018	
		Euro'000	Euro'000	Euro'000	Euro'000
<i>Vaste activa</i>					
Materiële vaste activa	6				
Grond, gebouwen en verbouwingen		66		94	
Andere bedrijfsmiddelen		<u>176</u>		<u>122</u>	
			242		216
Financiële vaste activa	7		12		12
<i>Vlottende activa</i>					
Vorderingen	8				
Debiteuren		11.840		11.394	
Overige vorderingen en overlopende activa		<u>18.213</u>		<u>18.634</u>	
			30.053		30.028
Liquide middelen	9		<u>10.892</u>		<u>10.159</u>
			<u>41.199</u>		<u>40.415</u>
Eigen vermogen	10				
Stichtingskapitaal			0		0
Vorzieningen	11		198		175
Kortlopende schulden					
Crediteuren	12	1.446		1.372	
Belastingen	13	10.611		10.617	
Rekening-courant min. van OCW	14	27.832		26.972	
Overlopende passiva	15	<u>1.112</u>		<u>1.279</u>	
			<u>41.001</u>		<u>40.240</u>
			<u>41.199</u>		<u>40.415</u>

Exploitatierekening over 2019

		boekjaar 2019	boekjaar 2018	begroting 2019	afwijking begr - bj
	Ref.	Euro '000	Euro '000	Euro '000	in % begr
Netto-omzet	16	186.005	179.112	163.000	14,1
Lonen en salarissen		4.830	4.818	5.184	-6,8
Sociale lasten	17	1.315	1.144	1.304	0,8
Afschrijvingen	18	121	168	247	-51,0
Directe productiekosten	19	3.387	3.294	3.783	-10,5
Overige bedrijfslasten	20	3.493	3.328	3.558	-1,8
Som der bedrijfslasten		13.146	12.752	14.076	-6,6
Bedrijfsresultaat		172.859	166.360	148.924	16,1
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	21	1	0		
Som der financiële baten en lasten		0	0	0	
Exploitatieresultaat vóór beschikbaarstelling		172.860	166.360	148.924	
Beschikbaarstelling aan Ministerie OCW		172.860	166.360		
Exploitatieresultaat		0	0		
FTE gemiddeld		82	78		
FTE ultimo		82	80		

Kasstroomoverzicht over 2019

		2019		2018	
	Ref.	Euro'000	Euro'000	Euro'000	Euro'000
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Exploitatieresultaat			0		0
<i>Aanpassing voor:</i>					
Bijzondere waardevermindering immateriële activa		0		0	
- Afschrijvingen vaste activa	6	121		168	
- Mutatie voorzieningen	11	23		11	
			<u>144</u>	<u>179</u>	
<i>Bruto kasstroom uit operationele activiteiten</i>			144		179
<i>Verandering in werkkapitaal</i>					
Mutatie vorderingen		-25		3.645	
Mutatie kortlopende schulden		-99		-10.516	
Mutatie rekening-courant Ministerie OCW		860		5.360	
			<u>736</u>	<u>-1.511</u>	
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>			<u>880</u>	<u>-1.332</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiële vaste activa	6	-149		-89	
Desinvesterings in materiële vaste activa	6	2		1	
			<u>-147</u>	<u>-88</u>	
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>			<u>-147</u>	<u>-88</u>	
Mutatie liquide middelen			<u>733</u>	<u>-1.420</u>	
Stand per 1 januari		10.159		11.579	
Stand per 31 december		10.892		10.159	
Mutatie liquide middelen			<u>733</u>	<u>-1.420</u>	

Toelichting op de balans per 31 december 2019, de exploitatierekening over 2019 en het kasstroomoverzicht over 2019

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Verkopen van advertentiemogelijkheden op publieke televisie, radio en digitale media.

1.2 Naam, zetel en vestigingsadres

Stichting Etherreclame (Ster), opgericht op 25 augustus 1965 met Kamer van Koophandelnummer 32023562, is gevestigd aan het Laapersveld 70 en heeft haar statutaire zetel te Hilversum.

1.3 Van toepassing zijnde regelgeving

De onderhavige jaarrekening is opgesteld conform de bepalingen opgenomen in:

- Mediawet 2008
- Mediabesluit 2008
- Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen en Ster 2016

Bij het opstellen van de jaarrekening worden de bepalingen zoals gesteld binnen Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, gevolgd tenzij hieromtrent andere bepalingen zijn opgenomen in het Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen en Ster 2016.

1.4 Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van Ster opgenomen, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft.

Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Ster direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100 procent in de consolidatie betrokken.

Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Gezien het te verwaarlozen belang van de 100 procent deelneming Stercom B.V., Hilversum, is afgezien van consolidatie.

1.5 *Verbonden partijen*

Ster wordt gezien als zelfstandige onderneming, maar is juridisch verbonden met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In 2018 hebben zich geen transacties voorgedaan die niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Op grond van art. 2:381 lid 3 BW is er geen sprake van transacties met verbonden partijen die dienen te worden toegelicht.

1.6 *Toelichting op het kasstroomoverzicht*

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

1.7 *Schattingen*

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Ster zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2. Algemene grondslagen

2.1 *Algemeen*

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen en Ster 2016. Voor het opstellen van de jaarrekening zijn de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW van toepassing. Het handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen en Ster 2016 evenals de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving vormen een nadere invulling van de bepalingen vanuit Titel 9 boek 2. Bij conflicterende regelgeving tussen BW 2 Titel 9, het Handboek en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, weegt BW 2 Titel 9 het zwaarst, vervolgens het Handboek – in zijn hoedanigheid als ministeriële regeling – en daarna de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de exploitatierekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 *Vergelijking met voorgaand jaar*

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepalingen zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 *Leasing*

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij Ster ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de exploitatierekening over de looptijd van het contract.

2.4 *Financiële instrumenten*

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen en voorwaardelijke activa en verplichtingen'.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

Afgeleide financiële instrumenten worden niet door Ster aangehouden.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 *Materiële vaste activa*

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, of lagere bedrijfswaarde.

Voor toekomstige kosten aan bedrijfsgebouwen is geen onderhoudsvoorziening gevormd. De kosten voor grootonderhoud worden volgens de componenten methode geactiveerd. De kosten voor dagelijks / regulier onderhoud worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

3.2 *Financiële vaste activa*

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20 procent of meer van de stemrechten.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Ster in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde: afwaardering vindt plaats ten laste van de exploitatierekening.

3.3 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de stichting wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Een bijzonder waardeverminderverslies wordt direct als een last verwerkt in de exploitatierekening.

3.4 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.5 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.6 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Pensioenvoorziening

Ster heeft een middelloon-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds (Pensioenfonds PNO Media). In een middelloon-pensioenregeling bouwen werknemers pensioen op, op basis van het gemiddeld verdiend salaris. De belangrijkste kenmerken van deze pensioenregeling:

- De pensioenregeling is ondergebracht bij de stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Media PNO.
- De pensioenregeling is het PNO pensioenreglement 1. De pensioenpremie is verhoogd van 12,1 procent in 2018 naar 12,2 procent in 2019.
- Het pensioengevend jaarsalaris is twaalf maal het maandsalaris plus vakantietoeslag plus de vaste eindejaarsuitkering.
- Het opbouwpercentage is 1,875 procent.
- Franchise 2019 is 13.785 euro.
- Er is sprake van een voorwaardelijke indexatie. Dit houdt in dat de opgebouwde pensioenen kunnen worden verhoogd, mits de financiële positie van het pensioenfonds dit toelaat.
- De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds per 31-12-2019 bedraagt 99,52 procent.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. Bij het tot stand komen van de waarde is rekening gehouden met een rekenrente van 1 procent en een loon- en prijsinflatie van 2 procent.

3.7 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en worden vervolgens na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

3.8 *Gebeurtenissen na balansdatum*

In maart 2020 werd ook Nederland geraakt door het coronavirus. Dit heeft een significante invloed op de omzet van de Ster. Nadat de maanden januari en februari op begroting uitkwamen was er in maart een omzet die 3 miljoen Euro onder plan lag. Tot en met half april kwam de omzet pro-rata eveneens 3 miljoen Euro onder de begroting uit. Hoe de omzet zich in de rest van het jaar zal gaan ontwikkelen is onzeker en mede afhankelijk van hoelang de door de regering getroffen maatregelen worden aangehouden. Door de lage kosten van de Ster organisatie zijn er geen risico's ten aanzien van de continuïteit van de organisatie door corona/COVID-19.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 *Algemeen*

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

4.2 *Netto-omzet*

Dit betreft de bruto-opbrengst en toeslagen voortkomende uit de verkoop van reclamezendtijd onder aftrek van verleende kortingen, vergoedingen en voorziening dubieuze debiteuren. Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

4.3 *Personeelsbeloningen*

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de exploitatierekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Ster heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de exploitatierekening verwerkt. Het bedrag dat als pensioenvoorziening is opgenomen, is de beste schatting van de nog niet af gefinancierde bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

4.4 *Afschrijvingslasten*

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Boekwinsten en verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.5 *Rentebaten en rentelasten*

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

4.6 *Resultaatverwerking*

Conform de statuten staat het volledige exploitatieresultaat ter beschikking van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In de jaarrekening is het exploitatieresultaat over 2019 ad € 172.860.000 reeds toegevoegd aan de rekening-courant "Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap" welke post is opgenomen onder "Overige schulden" in de balans per 31 december 2019.

4.7 *Belastingen*

Ster is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting op grond van de Wet Vpb 2016.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1 *Marktrisico*

Vanwege de aard van de activiteiten van Ster loopt zij geen valutarisico, prijsrisico en renterisico.

5.2 *Kredietrisico*

Ster heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan een kredietwaardigheidstoets. Verkoop vindt plaats op basis van een krediettermijn van 30 dagen. Ster kan op ieder moment, wanneer zij dat geheel naar eigen inzicht wenselijk acht, vooruitbetaling dan wel een door haar te bepalen zekerheid vragen.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

5.3 *Liquiditeitsrisico*

Ster stort alle geïnde vorderingen, na aftrek van uitgaven en verwachte kortlopende uitgaven, aan het Commissariaat voor de Media. Ster loopt derhalve geen liquiditeitsrisico.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

6. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Grond, gebouwen en verbouwingen Euro'000	Andere bedrijfs- middelen Euro'000	Totaal Euro'000
Stand per 1 januari 2019			
Aanschaffingswaarde	3.931	816	4.747
Cumulatieve afschrijvingen	<u>(3.837)</u>	<u>(694)</u>	<u>(4.531)</u>
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>94</u>	<u>122</u>	<u>216</u>
Mutaties in 2019			
Investerings	0	149	149
Desinvesteringen (aanschafwaarde)	0	(94)	(94)
Afschrijvingen	(28)	(93)	(121)
Desinvesteringen (afschrijvingen)	<u>0</u>	<u>92</u>	<u>92</u>
Mutaties in 2019	<u>(28)</u>	<u>54</u>	<u>26</u>
Stand per 31 december 2019			
Aanschaffingswaarde	3.931	871	4.802
Cumulatieve afschrijvingen	<u>(3.865)</u>	<u>(695)</u>	<u>(4.560)</u>
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>66</u>	<u>176</u>	<u>242</u>
Afschrijvingspercentages	<u>2,5%-10%</u>	<u>20%-40%</u>	<u>2,5%-40%</u>

In 2016 is de verzekerde waarde van het kantoorgebouw (exclusief grond) Laapersveld 70 te Hilversum getaxeerd op Euro 4.300.000. De verzekerde waarde van de bedrijfsinventaris (inclusief automatiseringsapparatuur) is in 2020 vastgesteld op Euro 1.485.000.

Taxatie van de verzekerde waarde van het kantoorgebouw en de bedrijfsinventaris vindt respectievelijk elke 6 en 3 jaar plaats.

7. Financiële vaste activa

Op 12 juli 1996 heeft Ster de besloten vennootschap Stercom B.V., gevestigd te Hilversum, opgericht. De onderneming leidt sinds de oprichting een slapend bestaan. Er zijn geen ontwikkelingen gaande om nieuwe activiteiten onder te brengen in Stercom. Het geplaatste en gestorte kapitaal bedraagt Euro 18.151. De nettovermogenswaarde van de deelneming bedraagt per 31 december 2019 Euro 12.041. Op grond van de te verwaarlozen betekenis is afgezien van consolidatie.

	Euro'000
Stand per 1 januari 2019	12
Resultaat deelneming	0
	<hr/>
Stand per 31 december 2019	12
	<hr/>

Het belang van Ster in andere maatschappijen is als volgt:

Naam, vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal in %
Stercom B.V., Hilversum	100

8. Vorderingen

Debiteuren	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Debiteuren	11.849	11.394
af: voorziening dubieuze debiteuren	9	0
	<hr/>	<hr/>
	11.840	11.394
	<hr/>	<hr/>

De stijging in de debiteurenstand is toe te schrijven aan een latere betaaldatum van enkele klanten.

Overige vorderingen en overlopende activa

	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Nog te factureren debiteuren	17.113	17.991
Oninbaarheid nog te factureren debiteuren	-23	-
Vooruitbetaalde bedragen	963	319
Te ontvangen rente en ziekengelden	12	0
Nog te ontvangen vergoedingen	148	322
Diversen	0	2
	<u>18.213</u>	<u>18.634</u>

De nog te factureren debiteuren zijn lager vanwege een lagere omzet in december ten opzichte van het voorgaande jaar in december. Er is een voorziening van Euro 23.000 voor de nog te factureren debiteuren opgenomen vanwege het mogelijk uitblijven van betaling van enkele facturen.

De vooruitbetaalde bedragen zijn in 2019 hoger, omdat er een vooruitbetaling van de Screenforce-bijdrage voor het nieuwe jaar heeft plaatsgevonden.

De te ontvangen vergoedingen betreffen teveel betaalde premies en verrekening van de bijdrage voor Screenforce. Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

9. Liquide middelen

Alle liquide middelen zijn direct opeisbaar. De liquide middelen zijn als volgt verdeeld:

	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
	Euro'000	Euro'000
ING Bank N.V.	10.892	10.159
	<u>10.892</u>	<u>10.159</u>

Voor de toename van de liquide middelen van Euro 0,7 miljoen, verwijzen wij naar het kasstroomoverzicht op pagina 13.

10. Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen zijn als volgt:

	<u>Stichtings- kapitaal</u>	<u>Resultaat</u>	<u>Totaal</u>
	Euro'000	Euro'000	Euro'000
Stand per 1 januari 2019	0	0	0
Exploitatieresultaat 2018	0	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2019	0	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Het stichtingskapitaal bedraagt Euro 45. Conform de wettelijke opdracht van Ster vindt betaalbaarstelling van het volledige exploitatieresultaat plaats ten gunste van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

11. Voorzieningen

De post voorzieningen betreft de voorzieningen jubilea en pensioenrechten. Beide voorzieningen zijn langlopend van aard.

	<u>Jubileum</u>	<u>Koopsom Art. 44</u>	<u>Totaal</u>
	Euro'000	Euro'000	Euro'000
Stand per 1 januari 2019	107	68	175
Toevoeging	32	5	37
Onttrekking	(14)	0	(14)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2019	125	73	198
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

De voorziening jubileumuitkeringen betreft een voorziening voor jubilea (40, 25 en 12,5 jarig dienstverband).

Als gevolg van de wijziging van de pensioenregeling per 1 januari 2006 is er een compensatieregeling ingevoerd, 'Artikel 44' uit het PNO-pensioenreglement voor iedereen van 55 jaar en ouder die deelneemt aan de overgangsregeling. In het cao-overleg 2005/2006 is afgesproken dat het gemis aan pensioenaanspraken op basis van artikel 44 gedeeltelijke gecompenseerd wordt voor medewerkers die al voor 1997 deelnamen aan de pensioenregeling, maar na 1 januari 1950 geboren zijn.

12. Crediteuren

De crediteuren bestaan uit schulden uit hoofde van aangevane inkoopverplichtingen korter dan 1 jaar.

	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Crediteuren	<u>1.446</u>	<u>1.372</u>
	<u>1.446</u>	<u>1.372</u>

De stijging in de crediteurenstand komt door de openstaande stand van NPO (De distributiekosten zijn ook iets hoger in 2019).

13. Belastingen

	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Omzetbelasting	10.289	10.319
Loonheffing en sociale lasten	<u>322</u>	<u>298</u>
	<u>10.611</u>	<u>10.617</u>

14. Overige schulden

De overige schulden betreft het per ultimo boekjaar resterende bedrag uit hoofde van de afwikkeling met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De mutatie in de rekening-courant met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Stand per 1 januari	26.972	21.612
Af te dragen volgens exploitatierekening	172.860	166.360
	<hr/>	<hr/>
Afdrachten in het boekjaar	199.832 (172.000)	187.972 (161.000)
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	<u>27.832</u>	<u>26.972</u>

15. Overlopende passiva

	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Nog te verrekenen betalingskortingen	81	69
Reserveringen samenwerkingskorting	78	98
Overig nog te betalen	267	511
Vooruit ontvangen betalingen	282	27
Personeelskosten	38	5
Nog te betalen vakantiedagen	220	230
Nog te ontvangen facturen	38	231
Nog in te zetten bonus zendtijd	108	108
	<hr/>	<hr/>
	<u>1.112</u>	<u>1.279</u>

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

De post "Nog te verrekenen betalingskortingen" stijgt licht doordat relatief meer vorderingen door debiteuren binnen de versnelde betalingstermijn zijn voldaan.

De post "Reserveringen samenwerkingskorting" is gedaald door een uitbetaling van deze korting uit het verleden. Uitbetaling vindt plaats nadat door de betreffende partijen de vereiste onderbouwing aan Ster is aangeleverd.

De post 'Overig nog te betalen' daalt vanwege een lagere reservering voor uit te betalen systeemkorting. Dit is een korting die adverteerders krijgen als gebruik wordt gemaakt van de automatische boekingssystemen.

Een stijging van vooruit ontvangen betalingen komt door de vooruitbetaalde zendtijd van 2020 door de debiteuren.

De stijging in de personeelskosten komt door speciale bonussen voor een bepaalde afdeling.

Nog te ontvangen facturen zijn lager omdat de leveranciers eerder hun nota hebben gestuurd. (NPO eerder met de doorbelasting van de distributiekosten).

Toelichting op de exploitatierekening over 31 december 2019

Verschillen ten opzichte van de begroting 2019:

Een beperkte aanscherping van het eerder ingezette commercieel beleid en de aanwas van nieuwe klanten heeft ervoor gezorgd dat de omzet in 2019 substantieel boven de begroting is uitgekomen.

Door een lager gemiddeld aantal personeelsleden dan begroot komen de lonen en salarissen lager uit dan de begroting.

De afschrijvingen zijn lager dan begroot in verband met het nog niet aanvangen van de geplande verbouwing van het pand.

De afwijking van de directe productiekosten ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door lagere bereikonderzoeken, een lager aantal commercialtests en lagere uitgaven aan marketing.

16. Omzetsegmentatie

De omzet van Ster is gerealiseerd in de volgende mediumtypen:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Televisie	144.365	138.788
Radio	36.289	36.248
Online	5.351	4.076
	<u>186.005</u>	<u>179.112</u>

17. Sociale Lasten

De gedifferentieerde premie voor de WhK (Werkhervattingskas) is gestegen van 1,13% naar 3,21%. De AwF (Algemeen werkloosheidsfonds) premie is eveneens gestegen van 2,85% naar 3,25%. Door deze verhogingen vallen de sociale lasten in 2019 hoger uit dan in 2018.

18. Afschrijvingen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Materiële vaste activa	121	168
	<u>121</u>	<u>168</u>

De afschrijving zijn gedaald doordat een toenemend aandeel van de Materiele vaste activa van Ster volledig zijn afgeschreven. Zie ook de toelichting op de balans onder 6.

19. Directe productiekosten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Technische productiekosten	1.421	1.195
Research	1.407	1.703
PR en Communicatie	559	396
	<u>3.387</u>	<u>3.294</u>

De stijging van de technische productiekosten komt door de distributiekosten van online, waardoor de omzet online wel hoger is dan vorig jaar.

De research-kosten zijn lager doordat de Screenforce-afrekeningen zowel van 2018 als 2019 in dit jaar meegenomen zijn.

De stijging van de PR- en communicatiekosten komt door corporate campagne 'Bereik het grote publiek'. Ook is er meer aan klantensessies gedaan.

20. Overige bedrijfslasten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Overige kosten CAO personeel	608	567
Uitbesteed werk aan bedrijven	792	719
Overige aan afdeling gerelateerde alg. kosten	155	146
Huisvestingskosten	186	199
Lidmaatschappen branche-organisaties	1.119	1.110
IT-licenties	332	262
Overige kosten	301	325
	<u>3.493</u>	<u>3.328</u>

De stijging in uitbesteed werk aan bedrijven is vanwege inhuurkrachten in verband met zwangerschapsverloven.

De stijging in de kosten van IT-licenties hangt samen met het toenemende gebruik van Microsoft Azure. Dit hangt samen met de groei in digitale omzet.

21. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

	2019	2018
	Euro'000	Euro'000
Rentebaten	1	0
	1	0

De rentebaten zijn één. Dit is veroorzaakt door de lage rentevoet.

22. Vennootschapsbelasting

Ster is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting op grond van Wet Vpb 2016.

23. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De volgende niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn aanwezig per 31 december 2019:

	<1 jaar	1-5 Jaar	>5 jaar	Totaal
	Euro'000	Euro'000	Euro'000	Euro'000
Contracten met:				
Screenforce	667	0	0	667
Arval B.V.	60	6	0	66
Athlon Car Lease Nederland B.V.	57	44	0	101
NPO/SENA	148	0	0	148
NPO/Buma Stemra	727	727	0	1.454
Graydon	7	15	0	22
	1.666	792	0	2.458

De verplichtingen aan Arval B.V. en Athlon Car Lease Nederland B.V. hebben betrekking op het leasen van auto's met een looptijd van vier jaar.

NPO/SENA en NPO/Buma Stemra betreffen overeenkomsten tussen genoemde partijen waarbij Ster jaarlijks een bijdrage aan de NPO afdraagt. De looptijd is tot en met 2020 voor NPO/SENA en 2021 voor NPO/Buma Stemra.

Graydon heeft betrekking op kredietverzekering en heeft een looptijd van drie jaar.

Uit hoofde van deze contracten is in 2019 Euro 1.704.496 in de exploitatierekening opgenomen.

24. Accountantshonoraria

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	Euro'000	Euro'000
Controle van de jaarrekening	60	66
Fiscaal advies	0	0
Andere niet-controle diensten	0	6
Totaal	<u>60</u>	<u>72</u>

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties (2018 en 2019 - Deloitte Accountants B.V.) en externe onafhankelijke accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

25. Aantal werknemers

Het aantal fte's per 31 december 2019 bedraagt 82 (2018: 80). Gemiddeld waren gedurende het gehele jaar 82 fte's (2018: 78) werkzaam. Alle werknemers zijn, evenals vorig jaar, werkzaam in Nederland.

Het gemiddeld aantal werknemers is onderverdeeld naar de volgende afdelingen:

Sales	34 fte
Innovatie	7 fte
Marketing	23 fte
Automatisering	6 fte
Algemeen	12 fte

26. Bezoldiging bestuurders en WNT -verantwoording

Bezoldiging bestuurders

De vergoeding betaald aan de bestuurders bedroeg in 2019 Euro 35.500 (2018: Euro 32.398). Over 2019 waren de bezoldigingen als volgt:

bedragen x € 1	De heer L.W.L. de Bruijn	De heer S.R.B. van der Feltz	De heer J. Kooij
Functiegegevens	Voorzitter		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 14.000	N.v.t.	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 29.100	N.v.t.	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
bedragen x € 1	De heer L.W.L. de Bruijn	De heer S.R.B. van der Feltz	De heer J. Kooij
Functiegegevens	Voorzitter	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/09 – 31/12	01/01 – 07/06	01/01 – 31/05
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 4.667	€ 6.106	€ 1.875
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 9.476	€ 12.272	€ 7.819

bedragen x € 1	Mevrouw S.J. Rijxman	De heer P.J. Alberdingk Thijm	De heer P.J. Alberdingk Thijm
Functiegegevens	Lid	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 4.500	€ 9.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 19.400	€ 19.400	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
bedragen x € 1	Mevrouw S.J. Rijxman	De heer P.J. Alberdingk Thijm	De heer P.J. Alberdingk Thijm
Functiegegevens	Lid	Lid	Voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 07/06 en 01/09 – 31/12	08/06 – 31/08
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 4.500	€ 6.750	€ 3.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.900	€ 14.498	€ 6.602

bedragen x € 1	De heer J. Slagter	Mevrouw D.C. Cheng
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/09 – 31/12
Bezoldiging		
Totale bezoldiging	€ 4.500	€ 3.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 19.400	€ 6.484
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
bedragen x € 1	De heer J. Slagter	Mevrouw D. Cheng
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/12 – 31/12	
Bezoldiging		
Totale bezoldiging	€ 4.500	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.900	

Naam	Functie	Bezoldiging
De heer W.C. Heemskerk	Waarnemer OCW	€ 250
Mevrouw A.M.C. van Rijn	Waarnemer OCW	€ 250

De onkostenvergoedingen van de bestuursleden worden als volgt overgemaakt: de heer De Bruijn naar Merkstenen BV, de heer Alberdingk Thijm naar PATS Holding, mevrouw Cheng naar De Zee Consulting, de heer Slagter naar Omroep MAX en mevrouw Rijxman naar de NPO. De onkostenvergoedingen van de heer Heemskerk en mevrouw Van Rijn gaan naar het Ministerie van OCW.

WNT - verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Etherreclame van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor Stichting Etherreclame is Euro 194.000.

Bezoldiging topfunctionaris

Euro x € 1	2019
	Frank Volmer
Functie	Algemeen directeur
Duur dienstverband	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
Echte dienstbetrekking?	Ja
Individueel WNT-maximum 1)	194.000
Bezoldiging	
Beloning	181.238
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	12.544
<i>Subtotaal</i>	193.782
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	193.782
Gegevens 2018	
Duur dienstverband	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Beloning	176.636
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	12.167
Totaal bezoldiging	188.803

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

25. Bartering

In 2019 zijn er geen barteringtransacties geleverd dan wel genoten.

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire bepalingen inzake inkomsten

Artikel 4 lid 2 van de statuten luidt:

“De inkomsten die de stichting verwerft, stelt zij, na aftrek van haar uitgaven waarmee de Minister heeft ingestemd ter beschikking van de Minister. De afgedragen inkomsten dienen ter bestrijding van kosten verbonden aan het bepaalde in artikel 2.146 van de Mediawet.”

Ondertekening van de jaarrekening

Hilversum, 12 mei 2020

Bestuur:

De heer L.W.L. de Bruijn (voorzitter)

De heer P.J. Alberdingk Thijm

Mevrouw S.J. Rijxman

De heer J. Slagter

Mevrouw D.C. Cheng

CONTROLEVERKARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Etherreclame (Ster)

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2019

Ons goedkeurende oordeel inzake de getrouwheid en ons afkeurend oordeel inzake de rechtmatigheid

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2019 van Stichting Etherreclame (Ster) te Hilversum gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Etherreclame (Ster) op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de regeling 'Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016' en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).
- Voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019, als gevolg van de aangelegenheden beschreven in paragraaf 'De basis voor ons goedkeurende oordeel inzake de getrouwheid en ons afkeurend oordeel met inzake de rechtmatigheid', niet in alle materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat niet tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2019.
2. De exploitatierekening over 2019.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons goedkeurende oordeel inzake de getrouwheid en ons afkeurend oordeel met inzake de rechtmatigheid

Ten aanzien van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties hebben wij voor een bedrag van € 1.195.316 vastgesteld dat deze niet voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016 en het intern vastgestelde inkoopbeleid.

De bevindingen hebben betrekking op:

- a. In de jaarrekening zijn lasten en balansmutaties opgenomen die samenhangen met uitvoering van de Europese aanbestedingsregels. Voor een bedrag van € 410.938 (excl. btw) zijn deze lasten en balansmutaties niet in overeenstemming met Europese aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen. Daarmee is voor dit deel van de lasten en balansmutaties niet voldaan aan de eisen van financiële rechtmatigheid.
- b. In de jaarrekening zijn lasten en balansmutaties opgenomen die samenhangen met uitvoering van het interne inkoopbeleid/nationale aanbestedingsregels. Voor een bedrag van € 665.167 (excl. btw) zijn deze lasten en balansmutaties niet in overeenstemming met het interne inkoopbeleid/nationale aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen.
- c. In de jaarrekening is voor een bedrag van € 119.211 (excl. btw) aan overige rechtmatigheidsfouten opgenomen welke betrekking hebben op afgrenzingsfouten met betrekking tot een afrekening op de lasten die in 2018 behoort te worden opgenomen.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het controleprotocol Publieke Media-instellingen van de regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016 en het controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Etherreclame (Ster) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons goedkeurend oordeel inzake getrouwheid en ons afkeurend oordeel inzake rechtmatigheid.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van het coronavirus

Het coronavirus heeft ook invloed op Stichting Etherreclame (Ster). In de toelichting bij de gebeurtenissen na balansdatum in de jaarrekening heeft het bestuur de huidige impact toegelicht. Ook geven zij aan dat het op dit moment voor hen niet goed mogelijk is om in te schatten wat de invloed van het coronavirus is op de financiële prestaties van Stichting Etherreclame (Ster). Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het verslag namens bestuur en directie.
- De bedrijfsvoering verklaring.
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de regeling 'Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016' is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten de regeling 'Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016' en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag namens bestuur en directie, in overeenstemming met de regeling 'Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016'.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming de regeling 'Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016' en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT). In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 12 mei 2020

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: S. Kramer RA